

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de către avocatul Alexandr Russu în numele condamnatului Talpă Dorin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2020,

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 03 decembrie 2019, plângerea condamnatului Talpă Dorin, împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție, a fost respinsă, ca fiind tardivă.

În motivarea soluției sale, prima instanță a indicat că potrivit art.473² alin.(5) Cod de procedură penală, plângerea referitor la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Prima instanță a subliniat că, plângerea a fost depusă de către condamnatul Talpă Dorin la 28 august 2019, deci în afară termenului legal de 6 luni indicat în dispoziția art.473² alin.(5) Cod de procedură penală, motiv pentru care plângerea referitor la condițiile de detenție a fost respinsă ca tardivă.

2. Avocatul Alexandr Russu în numele condamnatului Talpă Dorin, a contestat cu recurs încheierea pronunțată la 03 decembrie 2019, solicitând repunerea recursului în termenul de declarare, casarea încheierii, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului, avocatul a indicat că, data deliberării și pronunțării încheierii contestate a fost stabilită pentru 03.12.2019, la ședința de judecată avocatul nu a fost prezent, iar condamnatul nu a fost escortat. Prin urmare, avocatul a primit încheierea contestată la data de 11 decembrie 2019 prin intermediul grefierului. Soluția instanței de fond cu privire la tardivitatea plângerii condamnatului Talpă Dorin cu privire la condițiile

de detenție, este una prematură.

Din materialele cauzei nu rezultă evident în ce perioadă condamnatul Talpă Dorin s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți. Instanța de fond și-a bazat soluția doar pe raportul prezentat de Penitenciarul nr. 9 Pruncul. Această soluție este însă insuficientă atât timp cât acest raport nu este probat cu probe pertinente și concludente privind veridicitatea acestuia.

2.1. Împotriva încheierii nominalizate, recurs a declarat și condamnatul Talpă Dorin, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, repunerea în termen a cererii din 28 august 2019, calcularea termenelor de detenție în calitate de prevenit și de condamnat conform art.385 alin.(5) și 473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului înaintat a menționat că cererea sa privind constatarea condițiilor de detenție a fost depusă în termen, iar în răspunsul Ministrului Justiției nr. 01.5/2137 din 02.10.2019 nu este indicat nici-un termen de 6 luni.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2020, au fost respinse ca nefondate recursurile depuse de către avocatul Alexandr Russu în numele condamnatului Talpă Dorin și de către condamnatul Talpă Dorin, fiind menținută fără modificări încheierea contestată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, prin raportul Penitenciarului nr. 9-Pruncul nr. 2/3883 din 20 noiembrie 2019 se constată că, Talpă Dorin s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 – Bălți în perioada de la 17 aprilie 2009 până la 15 iulie 2010, iar începând cu data de 15 iulie 2010 până în prezent, ultimul se deține în Penitenciarul nr. 9-Pruncul, neavând careva pretenții față de această instituție penitenciară.

În conformitate cu art.473² alin.(5) Cod procedură penală, instanța de recurs a menționat că plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, iar din raportul nr. 2/3883 din 20 noiembrie 2019, prezentat de reprezentantul Penitenciarului nr. 9-Pruncul rezultă că condamnatul Talpă Dorin începând cu data de 15 iulie 2010 nu a mai fost deținut în Penitenciarul nr. 11 – Bălți. Or, din cererea înaintată de condamnatul Talpă Dorin rezultă că ultimul și-a înaintat pretențiile referitoare la condițiile de detenție doar împotriva administrației instituției Penitenciarului nr. 11 – Bălți.

Instanța de recurs a indicat, că având în vedere prevederile art.473² alin.(5) Cod procedură penală, care a fost introdus prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, atestă că termenul de 6 luni de depunere a plângerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se calculează din data de 01.01.2019, de la data intrării în vigoare a prevederilor art.473² Cod procedură penală și care are termenul de expirare la data de 01.07.2019.

Instanța de recurs a menționat, că din materialele cauzei se atestă că condamnatul Talpă Dorin s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta plângere, la data de 28.08.2019, adică peste termenul de 06 luni prevăzut de art.473² alin.(5) Cod procedură penală.

Subsecvent, instanța de recurs nu a stabilit careva motive întemeiate pentru repunerea în termen a recursurilor declarate.

În contextul celor expuse, din considerentul că, condamnatul Talpă Dorin a declarat recursul în afara termenului legal de 10 zile stabilit de art.473⁴ alin.(9) Cod de procedură

penală, iar recurentul nu a demonstrat temeinicia omiterii termenului de atac, ulterior solicitând repunerea în termen, instanța de recurs a ajuns la concluzia de a respinge recursurile declarate ca fiind nefondate, cu menținerea încheierii contestate.

4. Avocatul Alexandr Russu în numele condamnatului Talpă Dorin, a depus recurs în anulare, solicitând casarea acesteia cu admiterea cerințelor indicate în cererile anterioare.

În motivarea recursului, recurentul a menționat că în privința lui Talpă Dorin nu au fost aplicate corespunzător prevederile art.385 alin.(5) și 473² alin.(1) Cod de procedură penală. Consideră că, instanța de recurs nu a respectat prevederile art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea recursului înaintat.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct.7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică *hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac*, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – *adică calea apelului și recursului ordinar*.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, împotriva hotărârilor judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția și condamnarea persoanei, acestea au numai un dublu grad de jurisdicție - instanța de fond și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare, iar recursul declarat de condamnat este inadmisibil, deoarece o atare hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare.

Reieșind din dispozițiile legale expuse mai sus, raportându-le la speța dată, rezultă că încheierea judecătorului de instrucție nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu

recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, recursul în anulare fiind inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității recursului în anulare declarat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art.art.432 alin.(1), (2) pct.1) alin.(3) și 456 alin.(1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Alexandr Russu în numele condamnatului Talpă Dorin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 septembrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac